Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 141. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ЛИПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 29, 1982 No. 141. VOL. LXXXIX.

МИТРОПОЛИТ СТЕФАН ПОСВЯТИВ ОСЕЛЮ ОДВУ

Лігайтон, Па. (П.Б.). — У неділю, 25-го липня ц.р., оселя ОДВУ ім. О.Ольжича була під знаком небуденної і радісної події. Відбулися урочистості посвячення новопридбаної посілости з кількох будинків маєтку колишнього власника вілли „Наталка" З.Винявського, що межує безпосередньо з головним тереном Оселі.

На запрошення ОДВУ на Оселю загостив Митрополит Стефан Сулик, який відправив Богослуження, а пізніше довершив акт посвячення. В годині 10:30 ранку Владика Стефан, в асисті сонму духовенства, вийшов із центральної залі ім. Є.Коновальця. Зустрінула його квітами група дітвори та юнацтва, що перебуває у відпочинково - виховному таборі Українського Золотого Хреста (УЗХ) на Оселі. Ця група в молитовно-хоровому апелі звернулася до Владики, щоб він уділив їм свого благословення. Привітавши Митрополита хлібом-сіллю,д-р Б.Шебунчак теж попросив уділити йому благословення.

Під радісні мелодії дзвонів та з хоругвами і національними прапорами кількасотень осіб перейшли до місцевої каплиці св. Андрея

Із паперті каплиці привітав Владику голова церковного комітету С.Селешко, вручивши йому символічний ключ від Оселі. Під час Богослуження гарно співав місцевий церковний хор під орудою Пизюра.

Після прочитання Євангелії Владика звернувся со вірних із закликом і словами Христового поучення, особливу увагу, звернувши на майбутнє українського поселення: дітвору і молодь

Понад 200 осіб присутніх на Богослуженні, прийняли святе Причастя.

Наприкінці Богослуження Владика проголосив многоліття Вселенському Архиєпископові — Папі Павлові Іванові II, Верховному Архиєпископові Йосифові — Патріярхові Української Католицької Помісної Церкви та всьому духовенству і вірним українського патріярхального устрою і руху, всьому поневоленому українському народові та всім, які брали участь в Богослуженні, а священики проголосили многоліття Митрополитові Стефанові Суликові.

Опісля всі вірні на чолі з Митрополитом та духовенством перейшли під пам'ятник О.Ольжича, де зроблено спільну світлину. На терені придбаної посілости Владика з сонмом духовенства при участі маси людей довершив чину посвячення головного будинку. Присутні на посвяченні вписали свої імена у спеціяльній пропам'ятній книзі.

Після довершення акту посвячення Митрополит С. Сулик відвідав дитячий табір, де його привітали юні таборяни квітами та вручили Владиці подарунок керамічного виробу п.н. „Загублене ягня". Цей дарунок виконали діти під керівництвом референтки таборів УЗХ В.Кавки та комендантки Н.Зінкевич. Виховно-відпочинкові табори УЗХ носять ім'я померлої вже патронески О. Генгало.

В годині 2-ій розпочався бенкет, програму якого відкрив член ЦУ ОДВУ, голова Ділового комітету інж. В.Зуляк, членами цього комітету були: секретар мгр В.Яців, адміністратор Оселі о. А.Грабик, інж. М. Нич, Т.Ходан, І. Яремчук, М. Ящук. Почесними членами Комітету були: почесні голови ОДВУ — інж. Степан Куропась, д-р Богдан Гнатюк, В.Різник, Президія ЦУ ОДВУ — голова ЦУ ОДВУ д-р Б. Шебунчак, д-р проф. П. Стерчо, інж. В. Процик, інж. П. Байбак, М. Андрейко, Роман Крупка, М. Середович, д-р М.Квітковська — голова УЗХ, д-р В. Михайлів — голова УВФ, проф М. Кий — голова „Зарево" О. Бак-Бойчук — голова МУН.

Слово привіту та подяки до зібраних сказав голова Управи Оселі о.А.Грабик, як теж промовляв д-р Б. Шебунчак.

У заступстві Митрополита С.Сулика довголітній капелян Оселі о. Б. Левицький молитвою відкрив бенкет. З усними привітами виступили: П.Дорожинський — від Проводу Українських Націоналістів та ІСНО,

(Закінчення на стор. 4)

ДОГОВІР ПРО ПРОДАЖ ЗЕРНА ДЛЯ СССР БУДЕ ПРОДОВЖЕНИЙ

Вашінгтон. — Поінформовані особи у Білому Домі кажуть, що президент Роналд Реґен правдоподібно розв'яже проблему гарячих дебат в обидвох палатах Конгресу про продаж зерна для Совєтського Союзу про довершення договору на один рік з надією, що відносини між ЗСА і СССР в тому часі поправляться і що Москва відступить від агресивної політики у світі.

Розпочинаючи з 1-го жовтня ц.р., Совєтський Союз зможе знову закупити шість мільйонів метричних тонн зерна. Секретар Департаменту сільського господарства Джан Р. Блак домагався на засіданні кабінету підвишки тієї цифри, бо запаси зерна в ЗСА надто великі і його Департамент є змушений платити великі гроші фармерам, щоб вони відмовились від нових посівів зерна в 1983 році. Між іншим, згаданий секретар домагався також продовження договору принаймні на один рік, підтримуючи не тільки фармерів, але також тих законодавців, які домагаються вільної торгівлі з Москвою і комуністичним блоком взагалі.

Дорадники президента Р.Реґена і деякі республіканські законодавці, зокрема із середньо-західних стейтів, які турбуються перевиборами на чергову каденцію, також підтримують секретаря Блака про продовження договору і аргументують, що на них стосують тиск виборці у їхніх стейтах.

Не зважаючи на це, що продовження договору має певне, Білий Дім не спішиться з офіційним повідомленням в тій справі, а речники Уряду оправдують ся, що Президент і його найближчі співробітники ще раз мусять переглянути нову ситуацію в Польщі і поконсультуватися із американськими альянтами в Европі.

Деякі високі речники Державного департаменту були проти продовження договору, бо таке потягнення на їхню думку зле інтерпретуватимуть у Москві, яка є все готова на нові агресивні акції, тим разом мабуть в Европі, доказом чого є настирлива вимога Москви щодо побудови газопроводу із Сибіру до Західньої Европи і тиск на европейські країни про доставу модерної технології. Втаємничені особи однак кажуть, що сам державний секретар Джордж Шулц підтримує Блака і в тому напрямі він впливав на Президента.

НАГІНКА ПРОТИ І. ДЕМЯНУКА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Клівленд, Огайо.—Клівлендські газети помістили додаткові інформації про справу Івана Демянюка, якого Служба іміграції і натуралізації обвинувачила в уникненні від зустрічей з її представниками, які конечно стараються поновити справу депортації Демянюка до країни, що погодиться його прийняти. Після цього обвинувачення прокуратор наказав арештувати Демянюка на тій підставі, що він нібито зігнорував виклик до суду на 12 -го липня ц.р. у справі депортації.

Адвокат І.Демянюка, Джан В.Мартін, опротестував арешт свого клієнта, заявляючи, що він під час того коли йому було вислано виклик до суду перебував на відпочинку поза Клівлендом. Адвокат Мартін домагався скасування накладеної суддею кавції і добився зниження її з 10 на 2,500 долярів. Мартінові не вдалося однак цілковито знести кавцію, не зважаючи на його зустрічі і телефонічні розмови з адвокатом Джаном Горріґеном, репрезентантом Департаменту справедливости. Суддя Френк Баттісті, цей самий, що виніс рішення про відібрання громадянства від Демянюка, відмовився знести кавцію.

Як відомо, минулого року апеляційний суд в Огайо підтвердив рішення судді Баттісті про відібрання американського громадянства, але адвокат Демянюка заявив, що його клієнт внесе прохання до вищої судової інстанції, а навіть до Найвищого Суду ЗСА.

Усі троє діти І.Демянюка —Іван Демянюк мол., Ірина і Сильвія заміжня Йолла, супроводжали адвоката Мартіна до Федерального будинку після арешту, а птім влаштували одноденний протест під будинком місцевого відділення Департаменту справедливости про брутальної поведінки деяких адвокатів цього Департаменту і службовців Служби іміграції і натуралізації супроти їхнього батька.

Спостерігачі звернули увагу на використання прецеденту, встановленого раніше Найвищим Судом ЗСА деякими адвокатами. Наприклад, адвокат Норман А.Московіц, пов'язаний з Департаментом справедливости, плянує покликати І.Демянюка до суду, щоб встановити чому не можна депортувати його до іншої країни. Виглядає, кажуть ці спостерігачі, що Московіц та інші намагаються тепер встановити черговий прецедент, щоб потім могти депортувати інших осіб на цій підставі. Бюро спеціяльних інвестигацій Аллена Раєна, яке займається пошуками колишніх воєнних злочинців, мало встановити нову дату для розгляду депортації І.Демянюка. Якщо рішення не випаде в користь Демянюка, він тоді все одно матиме право внести прохання до Іміграційної апеляційної ради і Найвищого Суду. Якщо він такого прохання не внесе, то повинен розглядатися за країною, яка погодиться його прийняти. В іншому випадку, тобто у випадку відмови, суд тоді рішатиме куди депортувати Демянюка.

ЕКОНОМІКА ПОЛЬЩІ ЗАНЕПАДАЄ

Варшава, Польща. — Польський уряд в офіційному звідомленні у понеділок, 27-го липня, признав, що на протязі шістьох місяців цього року стан економіки країни продовжує погіршуватися, а інфляція досягнула астрономічної цифри — 104 відсотки.

Польське інформаційне агентство ПАП подало піврічні підсумки економічного стану країни. Взагальному продукція зменшилася на 7,8 відсотка, не дивлячись на строгу дисципліну в місцях праці, введену після проголошення надзвичайного стану країни. Єдине покращання — на 16,6 відсотка — спостерігається у продукції вугілля.

Різке збільшення коштів прожиття почалося вже у лютому, коли уряд використав введення надзвичайного стану для збільшення цін на деякі харчові продукти на 200-400 відсотків. Пересічно збільшення цін на харчі досягнуло за цей період 150 відсотків.

Як відомо, у минулому спроби польського уряду збільшити ціни на харчові продукти викликали великі заворушення в країні в 1970 і 1976 роках. Поновна спроба у 1980 році спричинила страйки, що завершилися постанням незалежної робітничої спілки „Солідарність".

Крім збільшення цін на харчі, подорожчали алкогольні напитки на 104 відсотки, а ціни на речі загального вжитку зросли на 79 відсотків.

Продукція м'ясних товарів продовжує зменшуватися — на 6,8 відсотка, рибні —знизились на 18,6 відсотка, а свійська птиця — на 59,3 відсотка. Різке зменшення спостерігається у виробах телебачень — 32,7 відсотка, холодильників — 20,8, машин до прання — 46,3. Зменшився виріб автомобілів на 28,9. В той же час заробітні платні зменшилися на 26 відсотків.

Індіра Ґанді приїхала до ЗСА

Ню Йорк, Н.Й. — У вівторок, 27-го липня ц.р., прибула до ЗСА прем'єр-міністер Індії Індіра Ганді на кількаденні відвідини, перші від 11-ти років.

На летовищі в Ню Йорку вітали її представники уряду та міста, як також індійський амбасадор зі своїми співробітниками. Були також присутні численні представники індійських мешканців у ЗСА, які привітали І.Ганді квітами.

Хоч І.Ганді не зложила після приїзду ніякої політичної заяви, все ж заповнила журналістів, що вона незвичайно рада зі свого приїзду та можливості розмов із президентом Роналдом Реґеном. На запитання чи в розмовах буде порушена справа відносин між ЗСА і Пакистаном у зв'язку з присутністю совєтських військ у Афганістані І. Ганді заявила, що має надію, що у розмовах з президентом Реґеном будуть порушені всі актуальні питання. Головним завданням тієї гостини є вміна думок і краще зрозуміння поміж провідниками тих двох держав. Але такі дражливі питання як продаж американської зброї Пакистанові та американське невдоволення індійськими експериментами з атомовою бомбою не стоять на порядку плянованих розмов.

Прем'єр-міністер Індіра Ганді затрималася один день в Ню Йорку, де була гостем на полуденку в Метрополітальному музеї і мала зустріч із генеральним секретарем Об'єднаних Націй Гавіє Перез де Куеяр. Зустріч з президентом Реґеном у Вашінґтоні плянована на четвер-п'ятницю, а кінець тижня І. Ганді проведе знов в Ню Йорку.

Реґен перестерігає перед легковажністю

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен надіслав особистого листа усім 435-ом членам Палати Репрезентантів, у якому він звертає увагу на нерозважні виступи багатьох з них у справі замороження нуклеарної зброї і перестерігає перед легковажністю у так важливій справі.

У листі Р.Реґена підкреслюється, що така незадиздована постава американських законодавців у справі нуклеарної зброї серйозно підриває авторитет представників Злучених Стейтів Америки на переговорах у Женеві, а в загальному авторитет ЗСА у світі.

„Немає сумніву, — каже президент Р.Реґен, — що ЗСА хочуть добитися справедливого обмеження, а то й зниження стратегічної нуклеарної зброї у переговорах із Совєтським Союзом, але некваліфіковані виступи у тій справі тільки шкодять таким переговорам".

Як вігомо, комісія Палати Репрезентантів для закордонних справ ухвалила була минулого місяця резолюцію голосами 26 проти 11, якою закликається Уряд і Президента заморозити на дотеперішньому рівні усі роди нуклеарної зброї. Резолюція, очевидно, має ще бути схвалена Палатою Репрезентантів і вона повинна прийти на обговорення Конгресу на черговій тижні, тимбільше, що вже раніше 176 конгресменів були висловились в користь цієї резолюції, але 182 члени Палати підтримували становище Адміністрації в тій справі.

Президент Реґен натомість закликає конгресменів голосувати за резолюцію тільки тоді коли закінчаться переговори в Женеві і коли совєти погодяться на зменшення свого арсеналу нуклеарної зброї.

ТИСК АРАБІВ НА ВАШІНҐТОН ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ

БОМБАРДУВАННЯ БЕЙРУТУ ПОСИЛЮЄТЬСЯ

Вашінгтон. — Речники Адміністрації президента Роналда Реґена признали, що тиск арабського світу на Уряд З'єднаних Стейтів Америки в напрямі полагодження проблем Близького Сходу, а головно палестинської проблеми, збільшився останнім часом. Цілий ряд арабських держав звернулись до Президента ЗСА, щоб він вжив свого впливу і переконав ізраїльський уряд, що без розв'язки цього питання не буде миру на Близькому Сході.

Найбільший тиск стосують запрязнені із ЗСА Єгипет і Савдійська Арабія, які вважають, що Вашінгтон повинен мати більше зрозуміння до палестинської проблеми і повинен стосувати більш гнучку тактику, яка йдеться про визнання як рівноправного партнера Палестинської Визвольної Організації, яка, хоче хтось чи ні, все таки становить поважний чинник з яким треба рахуватися. Крім того обидві названі й інші арабські держави вважають, що загострення ситуації в Бейруті тільки шкодить справі миру і приязним зв'язкам Вашінгтону з арабським світом, тимбільше, що цю ситуацію пропагандивно використовує Совєтський Союз й інші комуністичні держави Східньої Европи.

„Тепер не є час на визнання ПВО", — заявив кореспондентам речник Державного департаменту, який приготовляє окрему заяву в тій справі. Уряд ЗСА, вважає, що найважливішою справою під теперішню пору є переселення партизанських частин ПВО з Бейруту і закінчення окупації Ливану ізраїльськими військами. По цій лінії працює в Ливані і Єрусалимі спеціяльний висланник Вашінгтону Филип Габіб і Державний департамент, який має повне довір'я до нього. Між іншим Ф.Габіб інформував в вівторок, 27-го липня ц.р., прем'єр-міністра Менахема Бегіна про свої заходи і переговори з речниками ПВО і правдоподібно добився від ізраїльтян продовження часу на мирні переговори. Ізраїльське летунство однак вже шостий день підряд бомбардує військові інсталяції ПВО, але при тому терпить цивільне населення Бейруту. В останньому бомбардуванні були знищені також забудування амбасад Канади, Швайцарії, Югославії і Греції. В бомбардуванні згинуло досі понад 600 осіб.

До Вашінгтону у тій й інших справах прибув міністер закордонних справ Єгипетського уряду Камаль Гассан Алі з листом від президента Єгипту Госні Мубарака, у якому цей останній правдоподібно закликає президента Р. Реґена і американський Уряд перейняти ініціятиву у переговорах і довести до підписання угоди, яка включала б час для полагодження палестинської проблеми і признання палестинцям права на самовизначення.

У світі

РЕЧНИК ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ ЗАЯВИВ кореспондентам, що Італія долучиться до протесту Франції і не погодиться на поширення ембарґо вивозу технології до Совєтського Союзу, головно турбін та іншого матеріялу для побудови газопроводу із Сибіру до Західньої Европи для доставки природного газу. Міністерство закордонних справ Італії стоїть на становищі, що Італія повинна дотримати підписаних договорів про доставу турбін до СССР, не зважаючи чи італійські компанії виробляють їх на американській ліцензії, чи ні. Урядові чинники вважають, що Америка не повинна вмішуватись забагато до цих справ, бо в противному випадку зв'язки Західньої Европи із ЗСА послабляться, що було б великою шкодою для обидвох сторін. Італійські компанії підписали договір із СССР на доставу 59 турбін для компресових станцій і Совєтський Союз тепер великий тиск на країни Европи, щоб вони дотримали своєї обіцянки. Знову ж американські політичні спостерігачі і коментатори кажуть, що тиск Москви на Европу щойно розпочинається і тому у Вашінгтоні стурбовані побудовою цього газопроводу.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ПІДТВЕРДИВ раніші поголоски, що Уряд ЗСА наказав посилити доставу зброї і військового матеріялу до Сомалії, загороженої прокомуністичними урядами Етіопії і Анґолі, які внутрі підтримують антиурядові відосередні сили, доставляють для них зброю і готуються самі до нападу на цю прихильну до ЗСА країну. Раш Тейлор, речник Державного департаменту, відмовився від детальних пояснень, але заявив, що причиною започаткування висилки зброї до Сомалії є концентрація військових частин Етіопії і Анґолі на кордоні тієї країни, спорадичні бої і активність партизанських відділів прихильних до згаданих країн внутрі країни.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ВШАНУВАЛА СВОЇХ вояків і вояків Арґентини, які загинули на Фальклендських островах. З цієї нагоди була відправлена в катедрі св. Павла у Лондоні Служба Божа з участю церковних і світських достойників, у якій взяли також участь члени королівської родини. „Війна є познакою людської помильности", — заявив зібраним на Богослужбі архиєпископ Кентеберійський Роберт Рансі. Катедра була хоронена великими відділами поліції, а службовці Скотланд Ярду напередодні Богослужби перевірили катедру внутрі, шукаючи за можливими бомбами, які недавно на королівській параді вбили 10 вояків і поранили 51 інших осіб.

МЕДСЕСТРА З БАЛТИМОР ЕЛЕНА КУЗЬМЕНКО-Баловленкова, 29-річна дружина Юрія Баловленкова, який голодував з надією, що його випустять із Совєтського Союзу і дозволять поселитись в ЗСА разом з його родиною, покинула Москву не дочекавшись дозволу. Приготувавши до грудей свою дворічну донечку Катрину Е. Баловленкова з болем серця покидала країну, яка жорстоко поводиться супроти своїх таких громадян, не даючи їм змоги вибрати собі місце, яке чи з'єднатися з найближчою родиною. ... політичні спостерігачі і кореспонденти у Москві. Прибувши до Франкфурту у Західній Німеччині, Е. Баловленкова у розмові з кореспондентами апелювала до західньої спільноти допомогти їй вирвати із „соціялістичного раю" зморений голодом мужа. „Ми ні маємо аж так багато часу до життя, бо Юрій дуже підірвав своє здоров'я голодівкою і на ньому вже помітна тінь смерти", — заявила кореспондентам Баловленкова. Досі жадні інтервенції Білого Дому й інших чинників не допомогли.

К. Шонк-Русич розповідає про свою мистецьку та видавничу діяльність

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Л. К.). — Константин Шонк-Русич, відомий артист-емаліст, автор і видавець книжок і журналів і колекціонер пам'яток старовини української культури, зайшов у вівторок, 20-го липня ц.р. до Головної Канцелярії УНСоюзу та В-ва „Свободи", розповів про багатогранну мережу його мистецької та видавничої праці в минулому і про його плянування у цих ділянках на недалеке вже майбутнє.

На видавничому шляху діяльности Шонка-Русича, — як про це поінформував у розмові з редакторами цей мистець і видавець, — багато видань журналів таких, як „Марш червоних", „Дніпро", гумористичний журнал „Реп'ях" та „Наш Літопис", що виходить сьогодні. Журнал „Марш червоних" друкувався в англійській і українській мовах і в формі карикатур висловлював критику на комуно-московський режим. Видавець випустив також дві книги: „Історія українського мистецтва в ілюстраціях" (1978), та „Україна в листівках"(1980) Видавнича енергія не покидає Шонка-Русича і сьогодні, — бо як він пояснив, — у вересні ц.р. український читач побачить книгу „Дерев'яна різьба на Україні", яка друкується, правдоподібно, в грудні ц.р. появиться книга „Золотництво Русі-України", а вкінці — книга „Ілюстрована Україна", що повинна б вийти в березні наступного року.

Ціль своєї майже безперервної праці на мистецькому і видавничому полях

Константин Шонк-Русич в редакції „Свободи".

Шонк-Русич окреслив цими словами: „Займаюся видавничою справою, і то в мистецьких ділянках, з цих причин, що масу наших мистецьких виробів, як: золотництво, емаль, церковні речі, книгописання і книгодрук — все це вивезено в Московію і зараховано до російської культури. А з цим мені прийшлося зібрати архів — ще з передреволюційних часів, — в якому розкривається картина про те, що всі ті речі створив ніхто інший, а якраз українська людина, однак північний окупант України зараховує їх на своє конто, випускаючи цілу масу совєтського пропагандивного друкованого матеріялу, де ці всі скарби української культури нехтуються як власність російського народу. А саме від IX до XIII сторіччя Київ займав незвичайно високе місце в прикладному мистецтві — емалі, церковних речах (хрести, панагії, мініятюрні ікони, кадила тощо) Проте, настав час, коли ці всі цінності української культури почали вивозити до Росії, їх викрадено з наших церков, грабовано їх у священиків, а згодом записувано на власність Росії. Осередками іконописання в Україні були такі міста: Київ, Чернігів, Новгород, Сіверський, Володимир Волинський, Галич, Ужгород, Львів. Тим часом, як відомо, в Росії іконописання почали аж з XVIII сторіччя. Але про це ані згадки немає —

(Закінчення на стор. 4)

В Америці

ЦЕ ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ медичної професії наступило таке явище, що молоді лікарі, багато з них-спеціялісти, масово переносяться до малих міст, містечок, а то й сільських теренів цієї країни. Основним мотивом цієї численної лікарської міграції, — на думку аналітиків цієї справи — є надмір лікарських сил у великих містах країни.

ПРАВДОПОДІБНО, ЦЬОГО РОКУ, — ЗАПОВІДАЮТЬ спеціялісти, — число вбогого населення ЗСА зросте до чотирьох мільйонів, завертаючись до стану вбогости населення ще перед започаткуванням програм Великого Суспільства в 1960-их роках. Сьогоднішня рецесія і високе число безробітних зіштовхнуть до стану вбогости багато більше американців як це було в 1981 році, коли 14 відсотків мешканців Америки зараховано до кляси вбогих.

ДОМОВЛАСНИКИ І ЛЬОКАТОРИ СКРИТИКУВАЛИ суд у справах помешкань, ствердивши, що він хаотичний і неефективний як для льокаторів, які ним користуються, так і для законодавців, що його створили. Після десяти років встановлення цього суду в Ню Йорку ряд урядовців і адвокатів заявили, що в більшості цей суд не сповняє свого завдання.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Резолюція на потребу

Мова про надруковану у вчорашньому виданні „Свободи" резолюцію Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, схвалену минулого четверга, 22-го липня ц. р., „у справі правопорядку в УККА". Резолюція була справді на потребу в багатьох відношеннях.

Текст резолюції говорить сам за себе: Головний Екзекутивний Комітет УНС, виконуючи мандат недавньої 30-ої Конвенції цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі, однодушно вирішив „у постійному порозумінні та при повній співпраці з усіма іншими членами Комітету за правопорядок в УККА, зокрема з братнім Українським Братським Союзом, поробити всі дальші необхідні заходи для поновного оформлення такої нашої репрезентативної централі, яка продовжувала б світлі традиції УККА з-перед XIII Конґресу та його попередників..."

Ця резолюція була дуже на потребу, бо хоча від того XIII Конґресу, що його головний предсідник УНС д-р Іван Флис у своєму надрукованому у „Свободі" рапорті для членів окреслив „безславним", добігає вже другий рік часу і хоча на цю тему вже багато написано і ще більше сказано, а Екзекутива Комітету за Правопорядок в УККА, з участю головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, на своїх останніх нарадах 28-го червня ц. р. запланувала вже конкретно відбути в листопаді ц. р. конвенцію для створення громадського Координаційного Центру, то тим не менше ціла та справа все ще не вповні з'ясована і тому не диво, що викликає деякі сумніви і здогади не тільки серед „маси", але навіть серед тих, які у цих справах краще і повніше визнаються, чи повинні визнаватись. У цьому нічого дивного, бо головна увага громади протягом минулого і першої половини цього року була звернена не так на саму ситуацію, яка заіснувала після XIII Конґресу, як на підготову та вислід 30-ої Конвенції власне у зв'язку з тією ситуацією. Конвенція відбулася і сказала своє найбільш авторитетне слово в цій справі. Сказала її зокрема вибором Головного Уряду. Сказано: найбільш авторитетне слово, бо немає сумніву, що конвенційні делеґати становили найповнішу і найвірнішу репрезентацію всієї нашої громади в усіх її поколіннях і прошарках. І хоча це була конвенція „тільки" одної із багатьох складових організацій УККА, то немає жадного сумніву, що голос і рішення цієї конвенції були найповнішим і найвірнішим голосом — як кажеться — народу, себто всієї нашої громади. І таке саме слово сказала місяць пізніше друга по давнині і величині найбільша установа, конвенція Українського Братського Союзу.

Головний Екзекутивний Комітет УНС, як виконавчий орган цієї установи, своєю резолюцією на першому в новій каденції своєму засіданні запевнив своїх виборців, а з ними і громаду, що він виконає одержаний мандат і по своїм силам та спроможностям, у постійному порозумінні та при повній співпраці всіх інших, що дорожать правопорядком в нашій громаді, причиниться до „поновного оформлення нашої репрезентативної громадської централі, яка продовжувала б світлі традиції УККА з-перед XIII Конґресу та його попередників..."

Таке формулювання справи говорить само за себе. Воно потверджує доказаний і наявний факт, що підготовою, переведенням і вислідом XIII Конґресу грубо порушено правопорядок в УККА, що дотеперішні заходи привернути той правопорядок не дали успіху, що теперішній УККА „під виключним проводом одного тільки ідеологічно-політичного угрупування, відомого під назвою Українського Визвольного Фронту, під ідейним, організаційним і програмовим оглядами вже не відповідає ані характерові, ані завданням цієї громадської централі, якою до XIII Конґресу був УККА", отже фактично і практично УККА сьогодні не існує, тільки його назву присвоїло собі порушенням правопорядку одне ідеологічно-політичне угрупування. Отже, висновок ясний: поновно оформити відповідну репрезентативну громадську централю, і якщо це неможливе під дотеперішньою назвою, то — сказавши парафразою народного прислів'я — як звав, так звав, аби громада мала Лінкольнову „владу народу, народом і для народу", а не диктатуру партії, партією і для партії.

Вповні співдіяти в тих заходах зобов'язався новообраний Головний Екзекутивний Комітет УНС своєю резолюцією. Після 30-ої Конвенції УНС та в ситуації, яка існує сьогодні в нашій громаді, ця резолюція дуже на часі і дуже на потребу, зокрема на те, щоб не було сумнівів.

ЗІРКА КИТАЙСЬКОЇ ДРУЖИНИ ТЕНІСУ, ЩО перебувала в ЗСА на дружинових змаганнях у тенісовому турнірі, Гу На, звернулася у понеділок, 26-го липня, до американської Служби іміграції і натуралізації з проханням дати їй азиль. Дев'ятнадцятилітня Гу На приїхала до ЗСА для участи у тенісовому турнірі [illegible] Клара, Каліфорнія, в якому брали участь 32 країни і який закінчився 25-го липня перемогою дружини ЗСА. Китайська жіноча тенісова дружина склала в китайському консуляті заяву, в якій обвинувачує Тенісову асоціяцію ЗСА за втечу Гу На і вимагає розшукання і негайного її повернення. Гу виявила себе як змагунка великого потенціялу. Минулого року вона виграла турнір у Мехіко. Два роки тому вона була єдиною жінкою, що дістала дозвіл супроводжувати чоловічу тенісову дружину з Китаю до ЗСА.

Анатоль Камінський

ВІД „СОВЄТСЬКОГО НАРОДУ" ДО „СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ СПІВДРУЖНОСТІ"

I

У Ризі, столиці Латвії, відбувалася від 28-30-го червня ц. р. „Всесоюзна науково-практична конференція", присвячена „розвиткові національних відносин в умовах зрілого соціялізму". Головною темою був „досвід і проблеми патріотичного й інтернаціонального виховання". Або на звичайній мові: практичні питання посилення сучасної асиміляційно-русифікаційної політики Москви і її проєкції на майбутнє. Як подає совєтська преса, над цими справами працювало аж 11 комісій. Серед учасників конференції були „відповідальні працівники ЦК КПСС, секретарі ЦК компартії союзних республік, перші секретарі ряду обкомів партії" та інша номенклятурна знать, включно з головами і заступниками голів Президії Верховних рад союзних і автономних республік.

Тон і цілеспрямування конференції визначив сам Брежнєв у своєму привітанні, надісланому з Москви, в якому сказано: „дуже добре, що в центрі вашої уваги будуть питання патріотичного й інтернаціонального виховання; це — одне із головних завдань ідеологічної роботи партії". Зокрема тепер, коли „виникла нова історична спільнота людей — радянський народ, утворилися братерські відносини між людьми праці всіх національностей, ленінська дружба народів", що її й далі треба „скріпляти"... Не забув при тому згадати, що „важливо, щоб усі республіки брали активну участь в освоєнні природних багатств Сибіру, Далекого Сходу і Півночі, розвитку Нечорнозем'я, виконанні Продовольчої програми"...

Конференцію відкрив шеф пропаґанди ЦК КПСС Є. М. Тяжельников. Прикметно однак, що не він, але Б. М. Пономарьов (кандидат у члени Політбюро ЦК КПСС і секретар ЦК КПСС), який „відає" партійними справами сателітних країн, виголосив програмову промову „Ленінська національна політика КПСС на етапі розвинутого соціялізму і її міжнародне значення". Очевидно, що це не було припадковим. Покликавшись на Брежнєва, Пономарьов підкреслив, що на сьогодні, як писала „Радянська Україна" з 19-го червня ц. р., національна політика КПСС має, між іншими, такі основні напрями: „безустанне зміцнення ленінської дружби народів, ефективне сприяння процесові зміцнення і розвитку радянського народу як нової історичної спільності; зміцнення Союзу ССР; всемірне сприяння прогресові духовної культури кожної нації і народності країни дальшому розвиткові єдиної соціялістичної культури радянського народу; рішуча відсіч наклепницьким кампаніям імперіялізму; творчий розвиток ленінського вчення про нації і національні відносини..." ітп.

На тому, однак, Пономарьов не зупинився. Характеризуючи головні риси сьогоденних національних відносин, він вказав, що їхній стан визначається не лише самим „складенням радянського народу, як нової історичної спільноти", але його дальшою, глибиннішою і ширшою проєкцією. За словами Пономарьова, вже сучасний розвиток міжнаціональних відносин проходить „в тісному зв'язку з дальшим прогресом радянського народу", або, як він це особливо наголосив, „соціялістичні міжнаціональні зв'язки уже переступили рубежі нашої країни, бо існує і міцніє соціялістична співдружність".

Іншими словами: „соціялістична співдружність" стає розвитковою, виразно цілеспрямованою сателітною проєкцією „радянського народу". Про це, наприклад, зовсім ясно говорить ленінградець А. П. Тупикін у „Комуністі України" за травень ц. р., у статті п. з. „Плодотворний характер спільної творчої праці" („Про співробітництво виробничих колективів соціялістичних країн"). Він не обмежується лише до самої економічної, структуральної і організаційно-оперативної інтеґрації сателітного бльоку із совєтським на базі „численних міжнародних договорів та угод" і „погоджених планах, визначених Комплексною програмою соціялістичної економічної інтеґрації країн-членів РЕВ" (Ради економічної взаїмодопомоги). Тупикін з притиском виділяє, як осередній соціо-політичний фактор „становлення і розвиток соціялізму як світової системи, (які) привели до виникнення якісно нового типу відносин — не тільки між державами, а й між самими народами" і що в тому аспекті „особливо переконливо соціяльні і економічні можливості соціялізму відбиті у підсумках розвитку країн — учасниць Ради Економічної Взаємодопомоги". „У забезпеченні єдності братніх держав дедалі активнішу роль, особливо в останні роки, відіграють прямі зв'язки колективів промислових та сільсько-господарських підприємств, спілкування в галузі ідеології та культури".

Тупикін вертається до історії „контактів між трудовими колективами СССР і зарубіжних країн", ще в 20 і 30-ті роки, але головну увагу він присвячує співпраці соціялістичних виробничих колективів в сучасному. Серед різних прикладів він вирізняє зокрема „економічну взаємодопомогу ленінградців і дрезденців", „обмін делегаціями партійних комітетів ленінградського об'єднання 'Електросила' і дрезденського заводу 'Заксенверк' (у 1958 році), створення „постійної робітничої групи з науково-технічного співробітництва між СССР і НДР у галузі електротехнічної промисловості", „співробітництво хмельницького об'єднання 'Фарфор' (Українська ССР) і силістринського комбінату 'Камишит' (НРБолгарії)" та ряд прикладів „співробітництва у сільському господарстві". Тут він покликається на „зокрема тісне співробітництво між трудящими колгоспу ім. М. І. Калініна Закарпатської області і членами кооперативу ім Чехо-словацько-радянської дружби Східно-Словацької області ЧССР". Найбільше місця займає совєтсько-болгарська співпраця в усіх ділянках народного господарства.

(Продовження буде)

Ольга Кузьмович

„МІЖ МОЛОТОМ А КОВАДЛОМ"

Остання постанова французького уряду йти далі у своїх зобов'язаннях — допомогти будові газопроводів із СССР до Західньої Европи, доказує знову складність ситуації, у якій находяться досі прихильні Америці західньоевропейські держави. Вони, хоч і мають обосновану ненависть, при тому і страх перед Совєтським Союзом, одночасно відчувають економічну залежність від тих газопроводів, що сьогодні є кісткою незгоди поміж ЗСА і СССР. Европейський господарський ринок хоче затримати добрі зв'язки як з Америкою, так і іншими державами, які допоможуть заходові Европи затримати економічну стабільність. А це зробити не нарушаючи амбіції тих держав, що уважають себе домінуючими у світі — не так легко.

Хоча як нам подобається сильніша рука президента Реґена у стосунках із Совєтським Союзом, дивлячись об'єктивно, рішення Реґена стримати постачання техніхних споруд до будови газопроводів із СССР, для американської міжнародної політики створило комплікації. Доказом того є саме постанова французького уряду іґнорувати цю заборону, а як подає преса, Францію підтримує у тому Західня Німеччина та інші члени Спільного европейського ринку. Показується, що Франція має вже тепер технічні і економічні можливості не лише збудувати цих обіцяних Совєтському Союзові сорок роторових турбін, але може постачати також іншим державам відповідне приладдя для їхньої споруди. Чим більша буде, отже, технічна незалежність европейських країн від американської індустрії, а рівночасно чим більша буде їхня потреба діставати природні багатства зі Сходу, тим менша буде в них охота приятелювати з ЗСА та слухати їх суґестій і рішень.

Здається, у сьогоднішньому світі війни треба провадити не так зброєю, а вагою і рахівницею. Уже сама згадка про нуклеарну зброю викликує широке негодування, кожна нова воєнна споруда — хвилю протестів. Але вимінна торгівля збіжжям, навіть поміж ворожими до себе країнами, не викликує ніякого поважного зацікавлення, а підвищення цін нафти приймається як ще одне конечне зло. А тим часом саме такими „невинними" засобами можна змусити сильні держави до повної капітуляції, навіть, якщо вона не припечатана підписанням договору і складенням зброї.

На ту конечність — переставити політику із бомб, суден і літаків на економічне поле — всі звертають щораз більшу увагу. В першу чергу звертають увагу Урядові ЗСА, що він мусить переставитися в тому напрямі та вкінці зрозуміти, що роки зброєння Америки у холодній війні ніяк не зменшили сили і значення Совєтського Союзу у світі, а навпаки сьогодні він стоїть сильніше, як можна було того сподіватися.

Рівнобіжно до того популярність ЗСА меншає у приспішеному темпі і кожний рік приспорює їм нові поразки на дипломатичному відтинку, а такі держави як Японія і Західня Німеччина стають для Америки щораз більшим конкурентом на економічному полі.

У тій хвилі очі всіх спрямовані на нового секретаря ЗСА Джорджа Шулца з надією, що він зробить щось у напрямі покращання взаємовідносин із Західньою Европою та іншими країнами світу, що ще мають проамериканський сантимент. Та він мусить оточитися співробітниками, що також розуміють важливість економічної війни, а не тільки професійними військовиками. Конечно також мати співпрацю між торговельними чинниками і політичними і виробити економічну стратегію на довшу мету. Чи так буде, важко передбачити, бож саме недавно появилася вістка про несподівану резиґнацію М. Л. Віденбавма, який був на чолі Економічної ради президента Реґена. Якби воно не було — ніяк не можна сподіватися, щоб у тій складній ситуації кожна держава не думала в першу чергу про своє економічне забезпечення, а вже зокрема про забезпечення земними добрами.

Макар Дуда

Хто перший? Хто старший?

Російські царі бундючились, що імперія їхня простяглася від Карпат до Тихого океану, а совєтські „імператори" пояснюють, як це сталося. Думаєте, загарбали сусідні землі, поневолили народи? Нічого подібного! „Союз нерушимый республик свободных навеки сплотила Великая Русь".

Сплотіла! Навєкі! І вчинила це Велікая Русь. Вона, єдина, — збила докупи всі сусідні землі, всі народи. Згуртувала навколо себе, як найстарша серед наймолодших.

То яка ж це Русь? Московська? Новгородська? Київська? Біла Русь?

За історичними метриками немає старшої, ніж Київська. На підставі останніх досліджень науковці доводять, що Києву більше, ніж 1,500 років. Дослідники докопалися, що вже близько 500-го року нашої ери він існував, невпинно зростав, міцнів і врешті став таким могутнім центром, який... Ах, як заманливо було б, коли б це була Москва, яка „навєки сплотіла"! Та ба, — трохи замолода, щоб зватися „старшою сестрою молодших". А кортить.

Вихід знайдено: Велікая Русь — Великороссия, вона ж і „сплотіла". А джерело цього „сплочения" знайшли аж 1,500 років тому! Адже Київ — мати городов руських. Отож хай він і буде гордістю „русскої" нації. Хай Великоросія починає свою історію з 482 року.

Під таким знаком і відзначалось у травні цього року в столиці України Києві святкування російського ювілею „сплочения республик свободных".

Щоб, не дай Бог, ніхто не подумав, що це насамперед свято українського народу, весь пропаґандистський матеріял 1,500-ліття Києва публікувався переважно російською мовою. А як же, скажіть, інакше? Адже історія Київської Русі — це історія російської держави! Культура, мистецтво Київської Русі — це культура і слава Росії! А про те, що Київська Русь називалася колискою трьох народів, тепер не личить і згадувати. Повикидав з тієї колиски двох довірливих пташенят російський пажерливий птах, який важкими крилами підім'яв під себе не лише сьогоднішнє, але й минулу історію України.

Пишуть мені приятелі про це святкування бучною мовою, яка приспала цензорську пильність:

„В ці чудові травневі дні, коли 'знову цвітуть каштани', перед нашими очима велична, невмируща слава нашого прекрасного Києва: Золотоверхий Михайлівський манастир — шедевр українського барокко; Миколаївський собор, Десятинна церква, Богоявленський собор на Подолі... Ми вже не кажемо про золоті бані святої Софії та Лаври... Все це мов сон, мов чарівне видіння... Можеш собі уявити..."

Можу собі уявити... Мов жахливий сон, кошмарне видіння постає у згадках. Бо й сліду не лишилось на землі Києва від тих шедеврів. Понад п'ятдесят років уже нема ні Золотоверхого Михайлівського манастиря, ні Миколаївського, ні Богоявленського соборів, ні десятків інших безцінних пам'яток культури, мистецтва та історії Київської Русі. Сімсот років тому татарські навали не спромоглися зруйнувати, а комуністичні варвари за кілька років сплюндрували вщент красу і славу древнього Києва.

А тепер святкують...

А як свято Велікой Русі, Великоросії, яка „сплотіла"...

Та чи навіки?

П.С. Хоч і невелика, але промовиста деталь до московського святкування 1,500-річчя українського Києва. Серед численних пропаґандистських матеріялів до цих днів, мільйовими тиражами випущені поштові марки, конверти, листівки. Придивіться уважно: чий пам'ятник на першому місці на марці? Може, св. Володимиру? Володимиру, тільки не святому, а Леніну тому, що хоче зіп'ятись на місце київського князя. А пошукайте на цих поштових виданнях бодай якісь слова українською мовою. Якщо знайдете, то зрівняйте їх з російськими. Хто більший? Хто перший? Хто старший?

АСОЦІЯЦІЯ ШПИТАЛІВ У НЮ ДЖЕРЗІ звернулася до громадян цього стейту допомогти їй поповнити запаси крови необхідної для 100 критичних випадків по шпиталях. Вже кілька тижнів два головні постачальці крови — Центр крови північного Ню Джерзі в Іст Орандж і Служба крови Ню Джерзі в Ню Бранзвику, запас крови яких дуже низький, пошукує донорів.

ОДНА ІЗ ДЕСЯТИ ОСІБ В АМЕРИЦІ ПОТРЕБУВАЛА в минулому році медичної допомоги, що становить рекордове число витрат на медичні потреби — 287 більйонів долярів, в середньому — 1,225 долярів на особу, при чому це покривало лише одну третину видатків, а дві третини заплатили забезпеченеві компанії або з державних фондів. В 1980 році американці витратили на медичні потреби 249 більйонів дол., що становить збільшення на 15,8 відсотка у порівнянні з 1979 роком. Якщо, для прикладу, в 1965 році оплата медичної допомоги коштувала 100 дол., то така сама допомога в 1981 році коштувала 329 долярів. Деякі видатки на охорону здоров'я зросли на 15 відсотків.

Анна Власенко-Бойцун

СТУДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В УВУ МЮНХЕНСЬКОГО ПЕРІОДУ

II

Павло Зайцев (1886-1965) — член Української Центральної Ради, активний діяч української державности, начальник секретаріяту освіти в 1917 році, керманич департаменту закордонних справ міністерства освіти в 1918 році начальник культурно-освітнього відділу Армії УНР в 1920 році. На еміґрації від 1921 року професор Варшавського университету, а з 1941 року в Німеччині співробітник багатьох наукових установ і редактор квартальника „Наше мистецтво", вкінці професор УВУ від 1946 року.

Ще з студентських років цікавився літературознавством, досліджував, і збирав матеріяли про Шевченка. В роках 1912-1914 опублікував багато невідомих творів, листів і документів Шевченка, а в роках 1936-1939 зредаґував і видав твори Шевченка в 13-ти томах. Написав багато статтей на поодинокі поезії Шевченка і три праці: „Перша любов Шевченка" — 1914, „Шевченко і поляци" — 1934, „Життя Шевченка" — 1955. Шевченка знав знаменито неначе свого доброго приятеля, часто на викладах цитував з пам'яті твори Шевченка, оповідав про любовні пригоди поета, болів над його важкою долею, а навіть розмовляв зі Шевченком-другом на викладах, бо в 1965 році вже був дещо здитинілий. Як професор був лагідний, не вимагав багато від студентів та всім давав добрі оцінки. Любив дуже, коли студенти цікавилися деталями і деякі розповіді міг повторяти кількакратно. Мене спершу не любив, сміявся із моїх бойківських слівець і приказок, які дуже подобались професорові діялектології О. Горбачеві, але пізніше заприязнився зі мною та просив відвідувати в шпиталі, тоді оповідав мені нечувані історії не лише про Шевченка, але й про інших своїх друзів. Дуже погано почувався в чужій лічниці, де сестри говорили по-німецькому. Так, була я свідком його останніх сумних самотніх і старечих днів. Ось як характеризує Н. Полонська-Василенко свого колеґу і друга:

„Як вчений, П.І. Зайцев залишив небагато творів; зважаючи на його велику ерудицію, на його здібності, від нього можна було б чекати більше, але причина була вже вказана раніше: надто багато часу й енергії віддавав він громадській та політичній діяльності. Людина експансивна, темпераментна, він завжди захоплювався чимсь поза наукою, і громадське життя відривало його від наукових дослідів у бібліотеках та архівах. Майже всі праці Зайцева можна об'єднати в один великий комплекс — Шевченкознавство".

(Наукові записки УВУ 1965—66 стр. 227)

Василь Лев, 1903, — студент Українського Тайного Університету у Львові в роках 1922-23, маґістерію осягнув у Державному університеті у Львові в 1928 році, докторат в 1930 році. Вчитель української гімназії у Львові в роках 1927-30, в Криниці — в 1941-1943. Доцент Українського університету ім. Івана Франка у Львові в 1940-41 і Теологічній Семінарії в Гіршберґу в Німеччині, а від 1946 року професор УВУ. В Америці професор коледжу св. Василія в роках 1952-1958 і в Мерівуд коледжі в Скрентоні в роках 1958-1965. Перейшовши на емеритуру, став постійним професором УВУ і головою Делеґатури в ЗСА та професором Українського Католицького Університету в Римі.

Важливіші його праці: „Переклад хроніки Мартина Бельского" — 1935, „Нарис староцерковної-слов'янської мови" — 1956, „Англо-український і „Українсько-анг. словник" (співавтор) — 1947, „Угнів та Угнівщина", — 1960. Автор численних літературних і мовознавчих есеїв у „Богословії", „Записках НТШ", „Енциклопедії Українознавства" та інших виданнях.

У 40-их роках проф. Василь Лев читав курси нової української літератури, в 50-их роках рецензував і дораджував докторантам в опрацьовуванні дисертацій, а в 70-их роках став постійним викладачем старослов'янської мови на літніх курсах УВУ.

Юрій Бойко, псевдонім Блохин, 1909, — професор і ректор УВУ та професор Мюнхенського університету, літературознавець та політичний діяч, член проводу ОУН. Праці: про Коцюбинського, літературу 19-го і 20-го років літературу 30-их і 40-их років на еміґрації і в УССР; „Шевченко і Москва" — 1952 рік, „Франко — дослідник Шевченкової творчости" — 1966 рік, „Професор М. М, Глобенко", „Фальсифікація Шевченка" — 1961 та й інші есеї, друковані в Наукових записках УВУ та окремі видання „Вибране", де поруч біографії та споминів поміщені критичні статті й есеї на різні теми.

О. Сулима-Блохина, 1910, дружина Юрія Блохина, новелістка й професор УВУ в 60-их і 70-их роках. Праці: „Питання істоти новелі" й інші літературні статті. Веде літературні курси для маґістрів і докторантів у 70-их роках.

Перша стадія викладів УВУ, тобто 40-ві роки, проходила під знаком відродження української літератури. І це було зовсім зрозуміле, бо не лише професори, але й студенти були під його непереможним впливом і пережили облогу України: розстріли, голод, колективізацію. Кожному хотілось висловити пережиті трагедії, зафіксувати їх для майбутнього, чи то в поезії, прозі, чи в науковому творі. Тому 40-ві роки були найбільше творчим періодом нашої еміґрації після Другої світової війни. Появилось тоді багато творів доброї якости. Появилось теж велике число критичних статтей, із яких найбільше зацікавлення викликували статті Юрія Шереха, тобто Юрія Шевельова, який поруч своїх мовознавчих праць знаходив час забирати голос, як літературний критик, допомагаючи молодим поетам і письменникам влучною критикою знайти свій власний стиль і підвищити позем їхніх творів. Критичні статті Шереха друкувались у тогочасних журналах і пресі, а в 1964 році були зібрані і видані в книзі „Не для дітей", яка вміщає 20 статтей й есеїв, присвячених розвиткові української літератури XX століття, що дають історично-синтетичний огляд великого відродження 20-их років і малого-еміґраційного відродження 40-их років. У есеях і статтях, написаних в академічному стилі, автор відкриває нові обрії обох ренесансів і дає діяметрально протилежну інтерпретацію творів і стилів відродження, що, передусім, помітне у статті „Леґенда про неоклясиків".

Відмічуючи надзвичайний вклад професора Шевельова в українську науку, літературу і критику, Український Вільний Університет видав Ювілейний Збірник на пошану Юрія Шевельова з приводу його 60-річчя, Мюнхен 1971,

(Закінчення на стор. 4)

Відбувся З'їзд „реґенсбурців"

Перший загальний З'їзд-зустріч колишніх мешканців-таборян українського табору ді-пі на Оселі Ґанґтофер у Реґенсбурзі відбувся на Оселі Українського Братського Союзу „Верховині" в Ґлен Спей, Н.Й., у днях 29 - 31-го травня ц.р., під час кінця тижня, на який припадало свято День Пам'яті.

Підготовкою З'їзду займався Діловий комітет під проводом колишнього посадника табору Ярослава Сербина з Торонто.

У З'їзді взяло участь понад 150 зареєстрованих учасників, а враховуючи короткі відвідини, зустрілися біля 200 осіб. Дводенна програма З'їзду включала дві ділові сесії, бенкет, гостинний виступ артистів АУА, забаву, Богослуження з Панахидою, висвітлення фільму-монтажу з таборового життя, ватру та два засідання Комітету. Під час З'їзду тривала виставка таборових світлин і документів та відбулася льотерія.

З'їзд цей треба зараховати до вдалих, цікавих, зворушливо-настроєвих і небуденних імпрез. А почався він, властиво, вже у п'ятницю, коли першими прибули на „Верховину" „господарі" З'їзду — Ярослав Сербин, голова, Михайло Бойко, секретар, і Микола Кавка, фінансовий референт із дружиною Володимирою. Вже при в'їзді їх привітав рясний весняний дощ, який часом переходив майже в зливу. І тільки тепла гостинність Управи „Верховини" роз'яснювала цю, дещо „мінорну", атмосферу. Та перед вечором, не зважаючи на темні хмари, „Верховина" раптом ожила, коли приїхала чимала група з Рочестеру, а за ними, добрими на почин, почали з'являтися й інші гості.

Після вечері закипіла робота: рочестерська група під проводом Ірини Руснак почала розміщувати виставку, яку вони зі смаком та фахово підготовили. До Комісії виставки і льотерії належали: Ірина й Мирон Руснаки, Анастазія Смеречинська, Теодор Баб'юк, Марія Холевчук та Мирослава і Володимир Приймаки.

Отець Богдан Ганушевський з далекої Британської Колюмбії, голова Контрольної комісії, перевірив діловодство. Відбулося кінцеве засідання Комітету, в якому взяли участь: о. Ганушевський, Я. Сербин, М. Бойко, М. Кавка, проф. О. Кушнір, відповідальний редактор, М.Руснак, організаційний референт, Л. Почтар й Ірина Руснак. Приміщено в головному будинку при вході гарний привітальний напис роботи Миколи Кавки та приготовлено матеріяли до реєстрації. Було вже поза північ, коли притихла „Верховина".

В суботу від самого ранку почалася реєстрація, а члени Комітету і Виставово-льотерійної комісії продовжували свої праці. При реєстрації всі одержували гарно оформлені, естетичні програмки (виконання — М. Кавки і М. Бойко) та особисту відзначку з реґенсбурзькою емблемою (виконання Мирона Баб'юка з Рочестеру). Реєстрацію переводили Володимира Кавка, Володимир Любка, Євгенія Новаківська при допомозі інших членів.

Після обіду, у великій залі „Верховини" офіційно відкрито З'їзд та розпочато його діловою сесією в присутності 100 учасників.

З'їзд відкрив голова Комітету Я.Сербин, який, привітавши присутніх, підкреслив ціль зустрічі та, нав'язавши до початків заснування табору, згадав засновників Українського Допомогового Комітету, від якого властиво вийшли початки організування громад у перших тижнях після закінчення війни, та наших тодішніх добродіїв - підполковника Американської Армії, Яромира Поспішиля та директора УНРРА й ІРО Карла Гільца. Хвилиною зосередженої мовчанки вшановано пам'ять усіх тих, які відійшли у вічність.

До ведення нарад вибрано ділову президію у складі: мґр Іван Базарко, голова, Стефанія Нагірна, заступник, і Людмила Почтар, секретар. До почесної президії запрошено о. митрата Богдана Ганушевського, мґра Іллю Городецького, інж. Володимира Приймака — членів засновників УОДК, та мґра Петра Балея, колишнього посадника табору.

Після молитви, вступних зауваг предсідника та прийняття програми, збори вислухали звітів із проробленої праці Комітету, за який звітували: секретар М. Бойко, фінансовий референт М. Кавка, відповідальний редактор О. Кушнір і голова Я. Сербин. За Контрольну комісію звітував о. Ганушевський; він знайшов усе в найкращому порядку та висловив признання членам Комітету за солідно проведену працю, Кавці і Любці за взірцево ведені книги, а Бойкові за обширну кореспонденцію і збирання цінного матеріялу. Голові та членам Комітету вділено абсолюторію. Після обговорення справи видання Збірника та вибору редакційно-фінансової, резолюційної та номінаційної комісій закінчено першу сесію нарад.

Під час перерви учасники мали нагоду оглядати виставку, купувати льоси на льотерію та складати пожертви на видання збірника. А за годину всі знову зустрілися при коктейлі, за яким слідував святочний бенкет.

Програму вечора відкрив Я. Сербин; започатковано її молитвою і святочним словом о. митрата Богдана Ганушевського, співосновника і першого голови Українського Обласного Допомогового Комітету в Реґенсбурзі. О. Ганушевський розповів про початкову працю та труднощі УОДК і поділився споминами з того часу. Проводив бенкетом із гумором і вервою Микола Кавка. Після представлення гостей за почесним столом відчитано письмові привіти. Усні привіти склали: о. Юліян Осадца, парох місцевої церкви на „Верховині", мґр Іван Базарко, президент СКВУ, предсідник З'їзду і заступник посадника в 1948 році, артист Євген Левицький від мистців сцени з Ансамблю Українських Акторів, і д-р Микола Ценко, колишній комендант сусіднього до Реґенсбурґу табору в Байройті. Відчитано прізвища тих реґенсбуржців, які, надсилаючи датки на Видавничий фонд, просили передати привітання З'їзду. Молитвою о. Ю. Осадци закінчено бенкет, і всі перейшли до театральної залі, де відбувся гостинний виступ артистів театру Блавацького з Філядельфії, колишніх членів Ансамблю Українських Акторів у Реґенсбурзі. У виступі взяли участь: Володимир Шашаровський, що був і конферансьє, Ярослав Климовський, Ліза Чепіль, Євген Левицький, Віра Левицька; при фортепіяні — Ірина Пелех. Між артистами і публікою відразу створився безпосередній контакт, а віршований влучний монолог Ярослава Климовського впровадив слухачів у атмосферу ностальгії — спільного минулого з-перед 35 років.

У неділю учасники вщерть заповнили чудову в гуцульському стилі церкву. Співану Св. Літургію співслужили оо. Осадца і Ганушевський. Отець парох ще раз привітав учасників З'їзду та побажав успіхів. Спільно відправлено Панахиду за всіх спочилих реґенсбуржців. А їх, на жаль, вже так багато...

Після спільного знімку під церквою всі зібралися знову у театральній залі на висвітлення фільму-монтажу з таборового життя, що його уложив, змонтував і виготовив Богдан Маланяк із Каліфорнії, колишній учень Української гімназії у Реґенсбурзі, на підставі автентичного аматорського фільму з 1947 року. Богдан вклав у цей проєкт багато часу і праці, додавши чимало цікавих світлин, озвучення, пояснення, музичне й мистецьке оформлення та синхронізувавши це все в одну цілість. Фільм має документальну вартість; триває 28 хвилин.

Тут же відбулося й льосування п'ятьох подарованих речей — двох великих трипільських ваз (дар Романа Яхторовича і мґр В. Кліш), вишита подушка (дар Лялі Неганів-Величковської), полумисок (дар Марії Копистянської), обрус (дар п-ва Чорніїв). Дві подаровані мистецькі картини — олія Михайла Мороза і акварeля Анатолія Коломийця — залишено на пізнішу поштову льотерію.

Після обіду члени вибраних комісій відбули свої засідання, а решта учасників мали ще раз нагоду подивитися на фільм у вестибюлі. З огляду на це друга сесія нарад почалася із деяким запізненням.

Привітавши новоприбулих учасників, а між ними Івана Дурбака, редактора „Вісника Оселі" і таборової „Живої газети", та Т.Крочака, коменданта таборової поліції, мґр Базарко відкрив другу сесію нарад. На цій сесії присутні вислухали звіти комісій, вибрали новий Комітет, схвалили резолюції та постановили до двох років видати заплянований збірник. Перевибраний голова Комітету Сербин, подякувавши всім, закрив наради. Молитвою „Боже, вислухай благання" офіційно закінчено З'їзд.

Багато учасників прощалися і від'їжджали. Ті, які лишилися, мали ще ватру, а потім пережили зворушливий інтимний вечір у вестибюлі, коли Дарка Мельникович-Крива поділилася своїми споминами з гімназії, прочитавши спогад-нарис із надзвичайно влучно накресленими сильветками вчителів, а теж кілька своїх віршів. Богдан Маланяк розповів про пригоди та труднощі з монтуванням фільму.

В понеділок — ще засідання Комітету, домовлення, плянування дальшої праці. І прощання, прощання ...

Атмосферу під час перебігу З'їзду тяжко описати — її треба відчути й пережити.

Найбільше приємно було зауважити загальну дружність, майже родинне тепло. Думаю, що власне ця мила й тепла атмосфера та загальне задоволення учасників будуть найкращою нагородою усім тут згаданим особам, які своєю посвятою, часом і працею причинилися до успіху цього З'їзду.

Людмила Ярко-Почтар

Молоде подружжя — власники підприємства

Ірка та Володимир Марущаки

Молодий Володимир, син Ольги і Теодора Марущаків, народився у Німеччині, а в короткому часі прибув з батьками до Америки і жив в Ірвінґтоні, Н. Дж. Батьки записали його зразу в члени 14-го Відділу Українського Народного Союзу. Від 1970 року він став членом 76-го Відділу в Нюарку, Н. Дж. Почавши від садочку, скінчив 8-му клясу в Українській Католицькій школі в Сітон Голл, після чого закінчив Ратґерс університет в Ню Бранзвику. Після закінчення університету Володимир відбув 4 роки військової служби. Опісля став працювати у найбільшій компанії „Блю Крос і Блю Шілд", де став менеджером. Молодого юнака компанія висилала до інших місцевостей того підприємства, він був також на сесії у Філядельфії, де компанія нагородила його Грамотою і „Дзвоном Свободи".

Володимир — активний пластун в курені „Червона Калина", спортовий учень „Чорноморської Січі" та змагун копаного м'яча в дружині „Крилаті" в Йонкерсі, Н. Й.

Після 10 років праці Володимир відкрив своє підприємство напитків „Голідей Беверeдж Сентер" при 4722 Блекістон вулиці.

Молода Ірка запізнала Володимира, коли він був змагуном копаного м'яча дружини „Крилаті". Володимир й Ірка повінчалися в травні 1982 р. у церкві св. Миколая у Філядельфії, Па., а акт шлюбних обітниць довершив о. Тома Барилак.

Молода пара живе в Філядельфії, де разом працюють у своєму підприємстві. Корисне знання у веденні підприємства здобув Володимир в Ратґерс університеті.

Управа та члени 76-го Відділу УНС бажають молодому подружжю найкращих успіхів у підприємстві, щастя, здоров'я та прожити довгі роки.

Юлія Демчук

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ І МАМИ

бл. п.
ЛІДІЇ-МАРІЇ ГОРБАЧЕВСЬКОЇ НОСИК

будуть відправлені дня 5-го серпня 1982 р.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ:
в Торонто, Канада — церква св. Покрови;
ЗСА — церква міста Випані, Н.Дж.
та в одній церкві кол. студентських Богослужб і товариських стріч у Львові.

Просять про молитовне єднання у цей день всіх Приятелів та Друзів —
муж — ІВАН
та дочка — ІРИНА

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої
МАМИ, СЕСТРИ, ТЕТИ, БАБУСІ І ПРАБАБУСІ

бл. п.

ОЛЬГИ зі ЗАВАДСЬКИХ ДІВНИЧ

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
у вівторок, 3-го серпня 1982 р., о год. 8-ій рано
в церкві свв. Петра і Павла в Балтиморі, Мд.

Просимо всіх Дорогих Рідних, Приятелів і Знайомих згадати нашу Невіджалувану Покійну у своїх молитвах.

У глибокому смутку:
донька МАРУСЯ ХОМА з родиною

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. мґра
ТЕОДОРА КАЧАЛУБИ

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в п'ятницю, 30-го липня 1982 року,
о год. 8:30 ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Просимо про молитви.

Горем прибиті:
дружина — ОСИПА
з дітьми і внуками

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що у вівторок, 27-го липня 1982 р. несподівано відійшов у Вічність, на 86 році життя наш Найдорожчий Батько і Дідо

бл. п.
ГРИГОРІЙ САЛАМАХА

б. десятник УГА та бунчужний Армії УНР, нар. 1897 р. у Сопошині, пов. Жовква, Україна.

ПАРАСТАС — в п'ятницю, 30 липня 1982 р. о год. 8-ій веч. в пох. заведенні Литвин і Литвин 1600 Stuyvesant Ave., Union, N. J.

ПОХОРОН — в суботу, 31-го липня 1982 р. в год. 8:30 рано з того ж заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а звідтам на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

ЯРОСЛАВА — дочка з мужем ОРЕСТОМ ЗАГАЙКЕВИЧЕМ та дітьми ТАРАСОМ, ОРИСЕЮ, УЛЯНОЮ та БОГДАНОМ
БОГДАН — син з дружиною БОГДАННОЮ та дітьми ЛЯРИСОЮ та ХРИСТИНОЮ
ЄВГЕН — син з дружиною ЯРОСЛАВОЮ та дітьми ТАЄЮ І АРКАДІЄМ
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді та Україні.

ПОДЯКА

З волі Божого Провидіння відійшов, ненадійно у Вічність 4-го липня 1982 року
наш Незабутній
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, СТРИЙКО

СЛ. П.
МИХАЙЛО САҐАТИЙ

Похорон відбувся 9-го липня ц. р. з української католицької церкви св. Володимира в Гемпстеді, Лонґ Айленд, на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Цією дорогою складаємо наше щире Спасибі Всім, хто виявив нам стільки щирого співчуття в цих болючих хвилях нашого родинного горя.

Перш за все хочу скласти щиро-сердечну подяку нашим дорогим Землякам: п. Семенові Заброцькому та п. І. Стасюк, які в перших хвилях цього несподіваного удару заопікувалися мною з відданою жертвенністю і повною посвятою, як рівнож Панству Петрикам за їх неоцінену поміч.

Дякуємо щиро о. пароховi Еміліянові Шараневичеві та нашому Землякові отцеві крилошанинові Любомирові Мудрому за величаво відслужені похоронні відправи, зосібна ж о. Пароховi за його повні, щирої духової піддержки й потіхи, прощальні слова, під час похоронної Служби Божої в церкві.

Дякуємо д-рові Володимирові Михайлеву за щирі прощальні слова від Золочівських Земляків та п. Миколі Курчакові за прощальні слова від місцевої Громади, головно ж від місцевого Відділу Патріярхального Товариства й від Відділу ОДВУ, в яких Покійний був активним членом їх Управ.

Щира вдяка від нас Родині, Приятелям і Знайомим за вислови співчуття, за квіти, а головно за Святі Служби Божі за Його душу, та Всім, хто склав пожертви на добродійні, церковні і національні цілі та проф. Юрієві Солтисові і п. Петрові Квозко, що зайнялися збіркою цих пожертв.

Ми невимовно вдячні Панству Квозкам за грудку землі з України в домовину Покійного.

Дякуємо похоронному заведенню Івана Сенка в Гемпстеді за дбайливе і зразкове переведення похоронів.

•

Пожертви зложили:

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД: по дол. 25 — Я. Петрик; по 20 — М. Курчак, В. Шпачинський, Л. Кушнір, І. Павлів, Р. Кушнір; по 15 — М. Косаревич, В. Захарія; по 10 — Б. Подолюк, Я. Гусак, І. Цьопик, Д. Жеґрай; по 5 — М. Рій, і Стефанія Саґата зложила дол. 100.

На БУДОВУ ЦЕРКВИ в *Люрді: дол. 150* — Мирон Саґатий і родина; дол. 25 — Стефанія Саґата; по дол. 10 — М. Курчак, Я. Курчак, І. Плетеницький, В. Щерба, П. Ґрещук, М. Федько, В. Стець, О. Погорецький, З. Зарицька.

На ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНИ — ОДВУ: по дол. 30 — П. Квозко, В. Коверко; по 25 — С. Саґата; по 20 — Ю. Солтис, М. Курчак; по 10 — А. Сваричевський, В. Захарія, М. Шепула, Д. Жеґрай, Юр. Захарія, д-р В. Михайлів.

Хай Господь щедро винагородить Всім!

СТЕФАНІЯ — дружина
з родиною

В глибокому смутку повідомляємо Друзів і Знайомих, що 19-го липня 1982 року відійшла у Вічність, після важкої хвороби у Міннеаполісі, Міннесота

бл. п.
ВІКТОРІЯ КУЛИК- БЕКЛУНД

ПОХОРОН відбувся 21-го липня 1982 року з української православної церкви св. Архистр. Михаїла в Міннеаполісі, Мінн.

У важкім горі —

РОДИНА

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ у ЗСА

ділиться зі своїм Членством та Українським Громадянством сумною вісткою, що 16-го липня 1982 р. відійшов у Вічність

сл. п.
Проф. Д-р ЮРІЙ МАЧУК

народжений 1900 р. у с. Ширівці, на Буковині, б. проф. і декан Чернівецького Університету, проф. і директор Медично-Фармацевтичного Інституту у Львові та проф.-асистент Інституту Фізики Пенсильванського Університету, дійсний член НТШ, член ЦОБУ, член ГУ ОДВУ та інших культурно-громадських організацій на Буковині і на еміґрації.

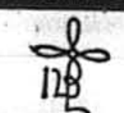
ПОХОРОН — 19-го липня ц. р. на кладовищі Ельмвуд, Чикаґо, Ілл.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Родині Покійного висловлюємо наше щире співчуття.

УПРАВА

УКРАЇНСЬКЕ АКАДЕМІЧНЕ КОЗАЦТВО „ЧОРНОМОРЕ", ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. ЗСА

ділиться зі своїм Членством та Українським Громадянством сумною вісткою, що 16-го липня 1982 р. відійшов у Вічність

СЛ. П.
Проф. Д-р ЮРІЙ МАЧУК

народжений 1900 р. у с. Ширівці, на Буковині, б. проф. і декан Чернівецького Університету, професор і директор Медично-Фармацевтичного Інституту в Львові та професор-асистент Інституту Фізики Пенсильванського Університету в Філядельфії, дійсний член НТШ, член ЦОБУ, член ГУ ОДВУ та інших українських культурно-громадських організацій на Буковині і на еміґрації.

ПОХОРОН — 19-го липня 1982 р. на кладовищі Ельмвуд, Чикаґо, Ілл.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

СТАРШИНА

Христина Смулка — медична сестра

Христина Марія Смулка

Між градуантами дівочого університету, Колеґії св. Катерини у Сейнт Пол, Міннесота, у списку студентів, які одержали відзначення, знаходимо ім'я Христини Марії Смулки, доньки Романа і Ольги, з дому Кацан.

Христина М. Смулка закінчила середню школу у приготовчій до вищих студій дівочій школі „Дергам Гал" у Ст. Полі з відзначенням. Бувши членом Почесного товариства середньошкільників Америки і закінчивши школу у числі десятьох найкращих, Христина одержала грамоту „Визначного студента".

Для продовження навчання Христина вибрала факультет Медичних сестер Колеґії св. Катерини у Ст. Полі, який закінчила з відзначенням і одержала титул бакалавра. У признанні за її схолястичні успіхи Христину обрали у члени „Сіґма Тета Тау", Почесного товариства медичних сестер Америки. Крім цього, Христина була активна у Колеґіяльній студенській управі, а з її активностей слід згадати зорганізування Все-американського З'їзду медичних сестер у міській авдиторії Міннеаполісу. За її студентську працю Христина одержала нагороду „Томас Мор Авард" і грамоту „Члена Томас Мор Колеґії св. Катерини".

Христина активна також у житті української громади. Вона — член 385-го Відділу Українського Народного Союзу, член СУМ-А, де Христина є секретарем Управи і виховницею 2-го ступня.

Е.К.

Християнська медична конференція у Вінніпеґу

У п'ятницю й суботу, 4-го і 5-го червня ц.р., у Вінніпеґу відбулася небувала подія: християнська медична конференція для тих, що працюють по лікарнях та в інших ситуаціях опіки над людьми, метою якої було одухотворення й доповнення цієї опіки силою духа й християнської віри. Конференцію на тему „Занедбаний вимір сучасної медицини", або в англомовній версії The Missing Dimension in Today's Medicine. Скликала її Християнська Медична Фундація та її відділ у Вінніпеґу. Передконференційні сесії почалися у головній вінніпеґській лікарні Health Sciences Centre, а загальні сесії конференції відбувалися в авдиторії лікарні Ст. Боніфас. Конференцію закінчено бенкетом у Малборо Інн у Вінніпеґу.

Біля 200 учасників конференції—це переважно професійні люди, представники медичного світу; решта—різне духовенство та миряни. Серед лікарів було чимало хірургів, професорів різних ділянок медицини й психіятрії, члени лікувальних заведень та лікарі приватної практики. Серед духовенства різних віроісповідань переважало капелянство та особи клінічного вишколу і такої ж орієнтації.

З-поміж українців на конференції був Митрополит Максим Германюк та декілька католицьких священиків і монахинь, а від православних—автор репортажу і двоє мирян. У п'ятницю конференцію поблагословив Владика Максим. Загальна проблема конференції-відсутність і пекуча потреба лікування людей засобами модерної медицини і конче засобами християнської віри, зусиллям лікарів і душпастирів, науки і віри.

Великої ваги відносно цієї проблеми було свідчення досвідчених лікарів-хірургів, не один з яких прийшов до своїх християнських переконань на основі наочних дійсно чудесних фактів та досвіду, яку велику лікувальну силу має християнська віра та звичайна молитва. Це з особливим переконанням насвітлювали основник Християнської Медичної Фундації д-р В.С. Рід з Тампи, Флорида, українець-професор внутрішньої медицини, д-р В. Яцик, та проф. психіятрії д-р Джан Вайт (обидва лікарі й професори Манітобського університету).

Доповідачі священики, англіканець і католик, насвітлювали лікувальні засоби Церкви: Таїнства та різні моління за зцілення хворих. Англіканець, відомий у Вінніпеґу проповідник лікування засобами віри й молитви, пастор Віллям Вінсент, з признанням наводив приклад Православної Церкви, в якій Таїнство Зцілення (Маслосвяття чи Оливопомазання) практикується по сьогоднішний день.

Про різні літургічні засоби лікування говорив католицький священик Євген Реймбол.

Сама тема і мета конференції—цікаве явище наших днів, а до того явище відрадне. Бож про необхідність духових середників лікування говорить уже не тільки „назадничий" елемент суспільства—духовенство; а переконливо й прилюдно говорять про це люди високої освіти, представники точних медичних наук, проте люди відкритої душі, а понад усе—сміливого професійного досвіду. Очевидно, що це люди глибокої віри, які навчалися цієї віри навіть від самого життя, і які оце тепер починають розуміти своє лікарське покликання не тільки як покликання професійне, але й покликання священно-духове.

Здається, нічого нового ця конференція не відкрила, нічого нового не сказала. Проте сам факт, що про справи духа, про необхідність підходити до людини і трактувати її як неподільну сущність, природа якої—це органічне поєднання в одну істоту тіла, душі та духа, повторяється,—сам факт, що про таке голістичне розуміння і трактування людини відчувають потребу заговорити люди науки,—це явище небувале й приємне. Вони ж бо також можуть проповідувати сильно. І вони оце стають за одухотворення наших лікарень і за таке трактування людей і кажуть, що саме лікування тіла без лікування духа—неповне.

На цій конференції можна було почути дещо несподіване, а дещо навіть навчитися. Там звернено увагу на ту виняткову лікувальну силу, якою є сила віри та волі; зроблено пригадку, що всю цю силу Чоловіколюбець Христос доручив Своїй Церкві; що Він дав владу- заповіт Своїм Апостолам проповідувати й навчати ввесь світ: христити людей, уздоровляти їх духово й тілесно і все робити в Ім'я Його, не боячись нічого.

Всі ці порушені на конференції питання—ніби нові. І, може, справді нові для сучасної очерствілої й опорожненої людини. Але не так воно бувало в той час, коли наші люди виробляли собі приповідку, згідно з якою, „Матірна молитва дна моря сягає, з неволі визволяє". Тут, очевидно, мова про велике значення віри: Але, може, тепер лікарі—люди науки, звертаючи увагу на виняткову силу віри й молитви, на крайню потребу цієї сили в житті людини аж так багато від нас не вимагають.

Прот. С.Ярмусь.

ХРАМОВЕ СВЯТО

Філядельфія, Па. — Українська православна катедра св. Володимира при 6740 Північ 5-та вулиця, влаштовує тут Храмове свято в неділю, 1-го серпня. Свята Літургія буде правитись о год. 10-ій рано, а потім о год. 1-ій по полудні буде пікнік на спортовій площі „Тризуб" в Горшам, Па. Гратиме оркестра „Запорожці"; смачні страви, напитки. На випадок дощу пікнік відбудеться в залі катедри.

Митрополит Стефан...

(Закінчення зі стор. 1)

В.Тодорів — від „Самопомочі", у Філядельфії, Б.Стеблій — від Братства Дивізійників , д-р Р.Барановський — від Асоціяції Українців Америки, УДВ та Коміте за Правопорядок. Телефонограму привітання прислали С.Караванський та д-р Н. Строката.

За почесним столом Президії були: голова ЦУОДВУ — д-р Б. Шебунчак, від ПУН — П.Дорожинський, від УВФ — д-р Б.Михайлів, почесні голови ОДВУ — В.Різник і д-р Б. Гнатюк. Павлина Різник — заступниця голови УЗХ, активіст Республіканської партії — Поступак, заступник голови ЦУ ОДВУ — д-р П. Стерчо, директор української щадниці у Філядельфії — Д. Ткачук, від Світового Об'єднання гуцулів — Д. Сороханюк з дружиною, Братство Дивізійників — Б.Стеблій, редактор „Америки" — М. Дольницький з дружиною Тамарою, від Головної Пластової Старшини — М. Курчак з дружиною, капелян Оселі — о. Б.Левицький, від Української Православної Церкви — о. І.Врублевський, від УНС — головний предсідник УНС д-р Іван Флис з дружиною Марією, від Українського Братського Союзу — д-р М.Чаповський і головний радний М. Бойчук, від „Провидіння" — головний скарбник С.Вовчок і фінансовий секретар — Б. Тодорів, від ЗУАДК-у — заступник голови — д-р Микола Ценко, директор канцелярії — М. Баранецький, від Федеральної кооперативи „Самопоміч" — Є. Новаківська. Керівником програми свята був мґр М.Кавка

У всіх привітах панував дух радости з набутої посілости та побажання успіху.

Усіх гостей радо вітали та особливо оваційними вітаннями зустрінули д-ра І.Флиса.

Проголошено Патронат імен будинків: великі залі — ім. Є.Коновальця та А.Мельника, будинків — ім. О. Теліги, О.Бойдуника, М.Капустянського, Р.Сулика, І. Рогача, М.Величківського, Т.Бульби-Боровця, О. Ґенґало, О. Грановського, проф. А.Волошина.

Перед кінцем бенкету в програмі виступили співачка та рецитаторка Е. Белюць, композитор Л. Вербицький, артист О. Журба, скрипаль-віртуоз П.Л Прус танцюристка Х. Аморо та діти з таборів УЗХ — з деклямаціями і танцями.

Багато репрезентантів організацій та гості склали свої жертвенні дари на цілі Оселі. Молитву на закінчення свята виголосив митрат о. Т. Врублевський, а пізніше всі присутні проспівали український національний гимн.

ДВІ ІМПРЕЗИ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — У п'ятницю, 30-го липня ц.р., о год. 8-ій вечора тут у мотелі „Ксеня" відбудеться Вечір поезії і пісні сучасної України. Участь беруть: Надія Світлична, Евеліна Белюц; при фортепіяні Леонид Вербицький. В суботу, 31-го липня, о год. 8-ій вечора, у „Гражді" відбудеться концерт піяністки Таїси Богданської і скрипаля, віоліста та челіста Володимира Третяка; при фортепіяні Дарія Каранович.

Студії...

(Закінчення зі стор. 2)

506 сторін, за редакцією професорів: В. Гаркінса, О. Горбача і Я. Гурського. Збірник можна назвати міжнародним з огляду на те, що статті написані в шести мовах: англійській (26), українській (13), французькій (5) німецькій (3) та по одній в сербській, російській і білоруській.

Професор Юрій Шевельов закінчив студії у Харківському університеті на філологічному факультеті, славному своїми славістичними традиціями ще від Потебні та був учнем Л. Булаховського, докторат отримав в 1949 році в УВУ професором якого є досі. Викладав у таких університетах як в Харкові в Люнді (в Швеції), Мюнхені, в Гарвардському і Коломбійському університетах. Своїми мовознавчими працями і порівняльною граматикою здобув собі світове призначення, і саме цей монументальний збірник, виданий у його 60-річчя, віддзеркалює працю й осяги нашого славного мовознавця, слависта й науковця. У другій стадії мюнхенського періоду, що прийшла в половині 50-их років, після виїзду українців з Баварії в інші країни на стале поселення, спонтанне студіювання української літератури припинилось. Постав тоді Інститут Заочного навчання при УВУ, щоб дати змогу студентам, які виїхали, закінчити початі на УВУ студії, одначе труднощі на місцях нового поселення не сприяли позаочному студіюванню, тому багато студентів припинили студії взагалі, а лише одиниці продовжували вчитися в чужих університетах, часто змінюючи раніше зацікавлення літературою на мовознавство, бо зі знанням кількох слов'янських мов, особливо російської, що після випуску першого совєтського сателіта стала модною в ЗСА і Канаді, можна було влаштуватись на працю інструктора чи лектора російської мови в американських університетах. Саме ті студенти УВУ повернули до своєї Альма Матері, щоб осягнути докторат, що був потрібний для професорської кар'єри. Одначе лише кілька докторських дисертацій мали літературну тематику: Леонід Рудницький: „Іван Франко і німецька література" — написана в 1965 році, видана в 1975 році стор. 226; Анна Власенко-Бойцун: „Улас Самчук — монографія", написана в 1965 році (недрукована); Іраїда Ґерус—Тарновецька — „Назовництво в поетичному творі", 1966, стор. 144; Степан Чорній: „Карпенко-Карий і театр" — написана в 1967 році, видана в 1978 році, Іван Овечко: „Чехов і Україна", 1975, стор. 150.

Куди більше маґістерських і докторських праць в 60-их і 70-их роках були присвячені українському і слов'янському мовознавстві, назвознавстві, педагогіці та психології, про що звітували на конференціях з нагоди 60-ліття УВУ професори Богдан Чопик і Олександра Кисілевська-Ткач, а їхні доповіді були поміщені у „Свободі" в лютому ц. р.

Коли глянути на студії філософічного факультету УВУ мюнхенського періоду, то зацікавлення студентів і тематика їхніх праць ішла від літератури до історіографії, потім мовознавства, і від психології до педагогіки. Це явище тісно пов'язане не лише зі зацікавленнями студіюючої молоді, але також з вимогами і потребами української еміґрації. У перших повоєнних роках еміґрація була ще під непереможним впливом відродження 20-их років, пізніше зацікавлення історичними фактами, що привели до комуністичного лихоліття, психологією української людини, що пережила трагедію рідної землі та вийшла на еміґрацію з метою допомагати своєму народові.

Під сучасну пору курси української літератури проходять в рамках Високошкільних Курсів Українознавства та Педагогічних Курсів для вчителів. Курси української літератури в 60-их і 70-их роках вели переважно алюмни УВУ, а саме: професори: Леонід Рудницький, Степан Чорній, Василь Вергун, І. Качуровський, Анна Власенко-Бойцун та професори-гості: Микола Степаненко, Дмитро Штогрин та й інші.

Одначе найважливішими під сучасну пору — це педагогічні курси, бо не література, а збереження української людини стало найпекучішою потребою 80-років. Сьогодні всі наші сили і засоби повинні бути спрямовані проти асиміляції і в Україні, і в усіх країнах нашого поселення, щоб зберегти і підсилити нашу національну ідентичність, тому ми всі звернені лицем до нашої молоді — майбутньости нашої нації і державности. Саме тому Український Вільний Університет іде назустріч молоді, відчуваючи потребу дня ректор УВУ Володимир Янів пише:

> „Потреба українського вчителя зросла з хвилиною 'політики багатокультурности' у Канаді чи послаблення засади 'перетоплюючого казана' всіх етнічних груп у одну американську націю в ЗСА. В тому часі опит, переведений Українським Соціологічним Інститутом у Ню Йорку, виявив, що нам потрібно б було у сучасному приблизно 700 учителів. Завдання не легке, але настільки важливе, що ректорат УВУ негайно поробив перші кроки в напрямі відповідної розбудови УВУ з прицілом створити при філософічному факультеті окреме педагогіюм із чотирисеместровим навчанням."
>
> („Свобода", 10 квітня 1982, ст. 2.)

Хочеться вірити, що коли всі українські наукові установи візьмуться до плекання рідного слова за прикладом УВУ, їхня праця в тому напрямі принесе тривалі користі і збереже доростаюче покоління для України.

К. Шонк-Русич...

(Закінгення зі стор. 1)

всю цю мистецьку творчість, яка належала праці українських рук, записано в рахунок не Києва, не інших українських міст, а Суздаля, Ростова, Москви, Пскова та інших російських місцевостей. Ці всі фальсифікації почалися ще за Петра І, але вони не скінчилися з поваленням царату, бож їх сьогодні продовжують робити ці ж самі росіяни, тільки під кермою совєтсько-кремлівської влади. Наглядність цієї фальсифікації призвела до цього, що я почав займатися колекцією церковних речей, збіркою старовини — ікон, емалевих мініятюр, хрестів, медальйонів, різьб в дереві, та призбиравши 120 експонатів цього роду, влаштовую античні виставки. Цієї осени пляную влаштувати виставки старовини у Вашінґтоні і в Торонто, Канада".

Шонк-Русич теж коротко накреслив декілька даних із свого життя. Він народився 1915 року на Волині в Ямильчині, давня назва цієї місцевости — Межирічка. В 1930 році він надрукував летючки з проклямаціями проти совєтського окупанта, головним гаслом яких були слова: „Буде суд, воскресне Україна!" За це засудила його харківська — тройка" ҐПУ, давши йому три роки „умовних", із забороною проживати в його місцевості перебування. У 1934 році, коли була паспортизація, його засудили вдруге, виславши працювати на каменоломні до селища Маліно, під Києвом. Це була справжня каторжна праця, до якої засилано тільки українців. А відтак, — як сказав Шонк-Русич, — йому довелось мандрувати з місця на місце.

Прибувши в сорокових роках на Захід, наш мистець, тому що в нього було знання з кінематографії, відчинив фотостудію на терені Чикаґо, в якому то місті, як уже згадано, видавав журнали.

Якщо згадувати працю Шонк-Русича в мережі мистецтва — ніяк не можна проминути його таланту і винахідчивости в його працях в емалі, що здобули йому признання серед української і загальноамериканської публіки. В емалі він творить картини, скульптури та ювелірні речі зі срібла. Сьогодні мистець зокрема працює над відтзоренням української тематики в емалі, про яку він теж задумує видати книжку.

Галерія К. Шонка-Русича знаходиться при 13 Схід, 7-ма вулиця, Ню Йорку, Н.Й.

ФЕСТИВАЛЬ ЕТНІЧНИХ ГРУП У ТЕКСАСІ

Гюстон, Тек. — Українсько-Американський культурний клюб інформує, що в днях від 5-го до 8-го серпня ц.р., відбудеться в Сан Антоніо на Гемішар плаза — фестиваль етнічних груп Тексасу. У програмі фестивалю беруть участь: українські танцювальні групи з Гюстону і Даллесу, буде влаштована також виставка українського мистецтва, показ і писання писанок. Гостей обслуговуватиме українська кухня.